

LOUTKOHerci mluvící legendární LIPOVOU RODINKU JSOU PODLE HLASU ČASTO POZNAT I V CIVILU...

Hurvínek s Máničkou a sněhulákem. Kdyby tak napadlo doopravdy.

Mladá krev z Moravy.

Jaké plíce mají Spejbl a Hurvínek?

PRAHA – Oba pocházejí z Moravy, přesto je náhoda, nebo spíš osud, přivedl do Prahy, kde se před třemi lety stali novými hlasy Spejblův rodinky. Martin Trecha (24) mluví Hurvínka se Spejblem a Jana Mudráková (31) Máničku s Bábinkou. A Martin má jedno velké prvenství – je nejmladším interpretem v historii divadla.

„Stává se, že občas něco řeknu svým hlasem a ostatní na to odpoví: To víte, že jo, pane Spejble! To jsem ale já, to není Spejbl, říkám jim,“ usmívá se Martin, který má v civilu hlas hodně podobný »taťuldovi«.

„Když mám z něčeho radost, tak začnu mluvit vyšším hlasem a lidi mi říkají: Jé, ty

děláš Máničku! Ne, to jsem přece já, odpovídám jim,“ líčí zase svou dosti podobnou zkušenost Jana.

Oba se k mluvení postav dostali odlišnou cestou. „Přišlo to docela nečekaně, a hlavně strašně rychle. Od nástupu do divadla to byla jen krátká doba, než jsme se my dva stali inter-

prety, a pak už to rychle nava-

zovalo jedno na druhé,“ říká Jana, kterou by ještě před pár lety ani ve snu nenapadlo, že jednou bude mluvit Máničku.

S loutkou se učila od píky

Pochází ze Slavičína, malého moravského městečka nedaleko lázní Luhačovic, vystudovala ostravskou konzervatoř. Hrála v Ostravě, jezdila s divadlem SemTámFór. Když se novým uměleckým šéfem pražského Divadla Spejbla a Hurvínka stal David Janošek, nabídl jí angažmá.

„V té době jsem ale nic neuměla, v životě jsem nedržela loutku v ruce. Řekl mi,

Martin a Jana jsou pátými hlasy oblíbených loutek, letos s Hurvínkem oslaví jeho stovku!

že mi dá čas, ať se to můžu učit, a když mi to půjde, tak mě přijme," vzpomíná Jana. „Asi půl roku jsem do divadla chodila a učila se pracovat s loutkou. Nastoupila jsem na pozici loutkoherečky a v ten moment dali předešlí interpreti výpověď (Ondřej Láznovský a Marie Šimsová – pozn. red.), takže mě ze dne na den vedení oslovilo," dodává.

Půl roku hledání hlasu

Tehdy byla v divadle půl roku, loutky jen vodila a měla za sebou jednu menší roli zlé princezny. „Pamatuju si, že tehdy za mnou přišel Martin Klásek a řekl mi, ať si dávám pozor na barvu hlasu, že zní dost podobně jako Mánička. A mě to strašně vylekalo, vůbec mi to tak nepřišlo," líčí herečka. Do postavy Máničky a Bábinky pak naskočila velice rychle. Mluvit ji začala ve 28 letech. „Byl to pro mě šok, ale přesto jsem kývla. Tehdy jsem si ale neuvědomila, jak velký to bude závazek," usmívá se Jana. „Asi půl roku jsem usínala s nahrávkami Heleny Štáchové, nahrávala sama sebe a posílala to uměleckému šéfovi, který mi dával připomínky. Bylo to takové hledání sama v sobě s pomocí vedení. On totiž neexistuje hlasový kouč, který by přesně řekl: Udělej tohle, toto a bude to," líčí.

Hurvínka si sám vyráběl

Zatímco Janina cesta byla nečekaná, jinak tomu bylo u Martina Trechy. Narodil

se v Petrově nedaleko Strážnice, jen kousek od Hodonína, ve vinařské oblasti a studoval multimediální tvorbu v Uherském Hradišti. I když na přibězích Spejblovy rodinky nevyrostal, zamiloval se do nich přes loutky. „Zaujalo mě to až tehdy, když jsem začal zkoumat loutky z technického hlediska, jak fungují," vysvětluje. „Bylo to v páté třídě, když jsem Hurvínka viděl a byl jsem unesený, jak v divadle dřevo dokážou »rozžít«." Nechápal jsem, jak to tak může fungovat a snažil jsem se loutky doma vyrábět," vzpomíná.

Protože ale nebyl řezbářem ani neměl po ruce lipové dřevo, z něhož originální loutky jsou, vypadaly jinak. „Snažil jsem se, co to šlo. Tělo bylo většinou ze dřeva a pak kašířka, papír, u kterého jsem čekal, až ztvdne," říká. „Začalo mě to celkově bavit – vyrábět, hrát. Jenže jsem chápal, že jen tak asi nemůžu, tak jsem napsal do divadla, tehdy ještě paní Štáchové," vzpomíná Martin.

„Myslím si, že její reakce byla velmi adekvátní. Čtrnáctileté nadšené dítě napsalo, co všechno dělá a že by chtělo být dalším interpretem. Odepsala mi asi dvěma větami, hodně mě zchladila. Bylo to v posledních dvou týdnech, co ještě byla mezi námi. Později se mi ozval Martin Klásek, ten už byl vstřícnější," vypráví. Martina pozval do Prahy, poslechl si ho a začal ho učit pracovat s loutkou. Po střední škole ho pak přijal do souboru. Loutky

měl zatím jen vodit, vše se ale vyvrbilo jinak.

O rychlosti a tempu

Právě Martin Klásek byl Martinovi učitelem. „Bylo toho spoustu, co mi řekl. Třeba mluvíte dvě postavy. Jedna něco řekne a vy, než začne mluvit ta druhá, si musíte představit, jak dlouho by té postavě trvalo, než jí dojde to, co řekla, a jak dlouho trvá, než vymyslí to, co řekne, i přesto, že máte scénář a víte to," vysvětluje Martin.

„A potom si ještě musíte uvědomit, že každá postava má jiný temporytmus. Spejbl reaguje pomaleji a Hurvínk jede. Taký moc zajímavá věc, co mi říkal Martin, je, že mají jinak velké plíce – děti a dospělí. Dítě, když něco chce, je hodně udychané a dospělý se nadechne a řekne, co chce říct," doplňuje, s čím mu jeho mentor pomohl.

Monika BRABCOVÁ

Dvojka pajduláků, na které vyrostly generace dětí.

Hurvajz sáňkuje, ač mu už bude sto!

Dva rejstříky, dvě polohy

Mluvit dvě postavy, z nichž jedna má hluboký hlas a druhá vysokou polohu a ještě k tomu spolu vedou dialog, není vůbec snadné. Žádný grif na to neexistuje. „Je to ojedinelé v tom, že skáče do dvou rejstříků – Hurvínk a Spejbl, Mánička a Bábinka. Když jsme nedávno dělali operu Hurvínk prodává nevěstu, tak operní pěvci z nás byli vyjukaní, protože si mysleli, že to nejde," usmívá se Martin. „Jenomže díky tomu, že já o tom nevím vůbec nic, tak to neřeším a ono to nějak funguje. Jde to samo." Jednu velkou výhodu ale má. „Martin je moc dobrý sluchač, dobře slyší hudbu, tóny, tak mu to velmi pomáhá," vysvětluje Jana. Martin ve volných chvílích skládá hudbu a hraje na příčnou flétnu.

Pokračování na straně 14